

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strad. Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani: și timbru de 60 bani

Abonați „Foaia Poporului”

În curând se împlineste jumătatea dintâi a anului acestuia și „Foaia Poporului” intră în a doua jumătate din anul al VIII-lea al vieții sale.

Credincioasă programului seu și menirii sale de a fi făclie luminătoare pentru talpa țării, pentru țeranul român, ea-și va urmări mai departe scopul cu aceeași râvnă, cu aceeași iubire și interesare pentru toate afacerile, pentru toate lipsele poporului nostru, ca și până acum.

Ea a trăit și a lucrat din toată inima pentru țeranul român și pentru oamenii dela țeară și tot astfel va lucra cu îndoit zel și mai departe.

Cei-ce au cetit „Foaia Poporului” și au avut-o în casă o știu prețur.

De aceea credem și nădejduim, că ei nu o vor lăsa să nu o aibă mai departe și în nădejdea aceasta deschidem nou abonament pentru „Foaia Poporului” pe jumătatea a doua a anului curent.

Astfel venim a ruga pe onorații abonați, ca nu numai să se grăbească a trimite în curând prețul de abonament, dar’ să și spună tuturor, cu cari se întâlnesc și dau în vorbă, ce este „Foaia Poporului”, cum și pentru cine se luptă ea. Apoi să-i îndemne a abona această foaie, de oare-ce pe lângă că e bună și făcută anume pentru popor, este și cea mai ieftină dintre foile românești.

Prețul va fi, ca și acum, anume:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.

Pentru România:

Pe un an întreg . . . . . 10 lei.
Pe o jumătate de an . . . . . 5 lei.

Pentru a pute ține bună rîndială, onorații abonați, vechi și noi, sînt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum li se trimit deodată cu foaia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub care primesc foaia, scris gata pe margine, așa că trimițetorul nu are decât să-și scrie numele seu și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul, la post.

Abonații noi sînt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Administrațiunea

„Foi Poporului”

Cătră plugarii români.

II.

După cele-ce ‘ți-am spus în numărul trecut, iubite plugar român, eată ce voesc a-ți pune la inimă azi:

Tu, iubite plugar, ai o datorință sfântă de implinit. Dumnezeu, prin pacoștile, adevă nenorocirile ce ‘ți-le dă când și când, voeste a-ți arăta că nu ‘ți-ai implinit datorința ta cum se cuvine.

Închipuește-ți tu, dacă ai fi cu grije pentru viitor, cât de ușor ‘ți-ar fi, când în casuri de nenorociri ai avè la îndemână ca să-ți suplinești nenorocirea întâmplată!

Și crede-mi că preamilstivul D-zeu vèzèndu-ți sîrguința și înțelepciunea ta, ‘ți va da an de an noroc în toate, ca tu mereu păstrându-ți, să muncești vesel lăudând pe bunul D-zeu, și mulțumindu-ți pentru ajutorul ce ‘ți-l dă, vei fi cel mai fericit om aci pe pământ și dincolo de mormânt.

Eu cred și vèd cât sînteți de muncitori și sîrguincioși! — Mè mir însă că cu toate aceste în loc să dați înainte, faceți mersul racului.

Și de ce oare?

Nu sînteți destul de chibzuitori! Nu vè îndepliniți sfânta datorință ce o aveți!

Pentru aceea nu-mi luați în nume de rău, dacă în câteva cuvinte voesc a vè face cunoscut ceea-ce v’ar pute fericì pe voi, iubiti plugari români!

Însoțiți-vè toți cei de o seamă în toate comunele și întemeiați grânare (magazine de bucate) cu scopuri de binefacere. La aceste grânare an de an vèți da din prisosul bucatelor ce vi-le dă D-zeu. Și prin această însoțire afară că în casuri de lipsă vè vèți împrumuta bucate, cu timpul vè vèți ușura și de multe greutăți: plătindu-vè d. e. din interesele capitalului de fond, lefurile preoților, învățătorilor, ba chiar și alte aruncuri.

Apoi din norocul și ajutorul ce vi-l dă D-zeu în prăsirea vitelor, întemeiați însoțiri (reuniuni) de ajutorare pentru zile negre, adevă în casuri când vi-s’ar prăpădi vre-o vită ș. a.

Ear’ din străduința ce o aveți la muncă, câștigându-vè crucer de crucer puneți cât de cât la o parte și întemeiați însoțiri de înmormântare. Ca la cas de-a fi chemat de bunul Creator careva din voi, cei rămași să nu fie siliți, precum de multe-ori se întâmplă, să-și vëndă până și bucătura din gură pentru înmormântarea soțului lor.

Și silind mereu spre bine întru îndeplinirea chemării voastre, câte lucruri

folositoare vèți mai pute încă face, însoțindu-vè mai mulți în tovărășii economice, cu scopul de a vè procura mașini și alte multe pentru lucrarea pământului și recoltarea produselor lui ș. a.

Făcènd toate aceste lucruri cu scopuri binefăcètoare, plăcute atotputernicului D-zeu, părintelui sub a cărui mână sînteți, vèți vedè că din zi în zi vèți înainta, și nu vèți pute din destul mulțumi Atotputernicului pentru ajutorul ce vi-l dă. Și credeți-mi că atunci nenorocirile, ori de ce fel ar fi ele, nu vè vor mai cerca.

Ba încă sînt sigur că dacă în toate aceste însoțiri vèți aduna sume frumoase de bani, vè vèți apuca singuri a susține în toate comunele voastre bolte și crîșme românești. Baniii îi vèți crește în felul acesta spre folosul vostru. Atunci vèți fi mai cumpetați în toate. Vè vèți aduce marfă bună, și materii sănètoase. Ei! atunci, dragă plugar, nu vei mai fi silit a da bună dimineața celui-ce după ce ‘ți-a luat tot avutul, ‘ți-ar suge și sângele, bietule! Ce mândru vei fi tu! când vei vedè pe lipitoarea de jidan luându-și catrafusele din sînul tîu!

În urma tuturor acestora însă, iubiti plugari, datorință aveți să vè îngrijiți și de sufletul vostru, care încă este dela D-zeu, precum se zice: »sufletul omului este o schînteie dumnezească«. — Vè vèți ferì de a-l întina cu păcate, (fărădelegi) și ori-ce alte lucruri ce nu ‘i-ar plăcè lui D-zeu. Fiți milostivi cu cei neputincioși, — căci »pe săraci dacă ajutați, pe D-zeu împrumutați«. Ear’ ca mai bine să plăcèți lui D-zeu, împlinindu-vè desèvirșit chemarea voastră pe acest pământ, vè vèți asigura încă trăind soarta sufletului vostru în ceea lume. Spre scopul acesta vèți înființa așa numita: »Fundația parastaselor«, dând fiecare să zicem odată pentru totdeauna 10 fl., pentru cari după trecerea din lumea aceasta, până va fi biserica unde ați înființat fundația vi-se va face an de an parastas (pomenire pentru iertarea păcatelor), cu care ocaziune se va da din interesele capitalului de fond fiecăruia ce va lua parte la sfânta rugăciune, o bucată de pâne și un păhar de beutură drept pomană întru ușurarea sufletelor celor răposați.

George Maican,
învățător.

De peste sèptemână. De o sèptemână încoace s’au petrecut mai multe lucruri de însemnătate, unele de însemnătate deosebită pentru noi Români.

Acestea sînt următoarele:

— S’a ținut proces la tribunalul din Deva, asupra bravilor tineri români:

Scurtu, Novacovici și Steer și s'a publicat judecata ministrului, prin care sunt pedepsiți aceștia trei și încă doi tineri.

— A murit mama M. Sale Regelui României, princesa Iosefina de Hohenzollern-Sigmaringen.

— A murit vrednicul fruntaș, avocatul Teodor Pap, din Baia-dd-Criș.

— S'a vestit căsătoria moștenitorului de tron al nostru, cu contesa Sofia Chotek.

— În afară de acestea, în China și Africa continuă războiul, iar în Rusia a murit contele Muraviev, ministrul treburilor din afară ale Rusiei.

Acestea sunt cele mai însemnate întâmplări, despre cari scriem deschis despre fiecare mai pe larg.

Federațiunea studenților noștri. Studenții români din München au luat inițiativa pentru întemeierea unei însoțiri studențești a Românilor dela toate universitățile din străinătate și dela noi. În acest scop vor ține, la finea acestei luni, un congres la Lipsca, mai ales pentru a pregăti o bună reușită a cauzei române la Paris.

Studenții români dela universitățile din Viena, Pesta, Cluj, Graz și Zürich vor lua parte la dezbateri prin delegați.

Căsătoria moștenitorului. Vestea, ce mai de mult se lățise, acum s'a adevărat. Moștenitorul de tron al nostru, Francisc Ferdinand ia în căsătorie pe contesa Sofia Chotek, din o familie fruntașă boemă.

Cum însă contesa Sofia nu e din familie domnitoare, băieții ce se vor naște din căsătorie, nu pot urma pe tron tatălui lor, ca domnitori. Moștenitorul de tron trebuie deci să abdică pentru urmașii săi. Aceasta s'a făcut Joi, septemăna aceasta, pentru care dela curte s'a dat următoarea știre:

„În 28 Iunie 1900, la 12 ore din zi Alteța Sa Archiducele Francisc Ferdinand va face în sala consiliului intim a Burgului jurământ solemn. Dignitarii supremi ai curții, consilierii intimi și ministrii se vor întruni la

11¹/₂ ore, ca să fie martori la actul solemn. Oficerii se vor prezenta în ținută de gală, fără insigniile de serviciu, dignitarii civili în costum de gală.

„C. W.“ adaugă la acest raport, pe baza informațiilor luate din izvor oficial, că Archiducele prin acest jurământ renunță la dreptul de moștenire a tronului cât pentru urmașii săi din fiitoarea căsătorie cu contesa Chotek.

Sematisme iubilar. Din incidentul împlinirii veacului al II-lea al unirii unei părți a Românilor cu biserica Romei, între altele s'a decis, ca fiecare ordinariat să publice câte un sematism istoric al dieceșii sale. Cum timpul iubilare se apropie, lucrările pentru sematismele aceste sunt înaintate, iar unul, anume cel al dieceșii de Orade a apărut deja, având un bogat cuprins, cu date prețioase și o înfățișare frumoasă.

„Unirea“ anunțând eșirea acestui sematism iubilare, zice: „Așa cum se prezintă această carte e foarte prețioasă și dacă și celelalte dieceșii vor publica asemenea sematisme, vom avea una dintre cele mai frumoase amintiri ale acestui iubilare.“

Prigonirea tinerimii.

Brava noastră tinerime dela școlile înalte de nou a fost lovită de stăpânirea ungurească pentru simțurile sale românești. Cinci din cei mai bravi tineri au fost pedepsiți la universitate, pentru-că astă-iarnă au dus o cunună la mormântul lui Iancu la Tebea și că au iscălit o gratulație deputatului Schneider din Viena, care a vorbit pentru Români în delegațiile din anul trecut.

Acești cinci vrednici tineri sunt: George Novacovici, Ioan Scurtu, Coriolan Steer, Ioan Moga și Leonida Domide.

George Novacovici a fost eschis dela toate școalele din țeară, ca el să nu mai poată învăța, să se facă om învățat, iar ceilalți au fost eschiși dela universitatea din Cluj.

Astfel se poartă față de tinerimea noastră tirana stăpânire ungurească.

Abia s'a vestit aceasta și a urmat procesul dela Deva, făcut celor trei din tâu Novacovici, Scurtu și Steer pentru vorbirile ținute la Tebea, când au încununat mormântul lui Iancu. Procesul s'a ținut Marți, în 26 Iunie. Tribuna a primit despre el următorul raport telegrafic:

Procesul contra tinerilor Scurtu, Novacovici și Steer, pentru încununarea mormântului lui Iancu, s'a început azi la tribunal la orele 8. Present foarte mult public, Români și străini; multe dame române din Deva, Orăștie etc. E de față: o deputație a Moșilor din Vidra; nepotul lui Iancu, deputația tinerilor universitari din Cluj și Pesta, preoțime, numeroș popor.

Pertractarea a fost scurtă. Procurorul cere nimicirea întregului proces și începerea unui nou proces de agitație, contra lui Scurtu și Novacovici pentru discursurile rostite în Tebea.

Tribunalul decide nimicirea procedurii de până acum și transpune actele judelei instructor pentru noul proces. Cununa rămâne confiscată, pe lângă toate protestările apărătorilor. S-au făcut frumoase manifestații din partea damelor și Moșilor. Ploaie de flori; s'au ținut discursuri și s'a intonat „Deșteaptă-te Române“.

Iosefina de Hohenzollern-Sigmaringen.

Marția trecută, la 10 ore a. m. a răposat în castelul din Sigmaringen A. Sa principesa Iosefina de Hohenzollern-Sigmaringen, mama M. Sale Regelui Carol I. al României. Vestea despre dureroasa pierdere îndurată de Augusta casă domnitoare a României a sosit la București în orele de după amiază, producând adâncă durere în toate cercurile

FOIȚA.

Poesii populare.

Din Micălaca.

Culese de George Nini, corist.

Cătu-'i lumea pe sub soare
Nu mi drag ca 'n șezătoare,
Când se stinge lumina
C'atuncia-'i dulce gura.

Mândra mea 'și-o făcut fală
C'am sărutat-o aseară,
Dar' de unde s'o sărut
Numai cu ochii-am văzut,
Ducând apă de beut,
C'un cap mare nelăut.
Dar' eu o-am întrebat
De ce mândră nu te-ai uns?
N'am avut bădiță unt,
Numa-o firă-am căpătat,
M'am scăpat de 'l-am mâncat
Aseară cu mălaiu cald.

Haida mândro să jurăm
Cari pe cari să ne lăsăm,
De mi-'i lăsa mândră zău
Topească-te Dumnezeu
Ca pe s'eul cel de oaie
Când il pui vara 'n tigaie
Și-'i dai foc cu flăcăriale.
De te-oi lăsa mândro eu
Topească-mă Dumnezeu
Ca pe s'eul de berbec
Când il pui în apă rece.

Frunză verde de nuia
Am o mândră mitutea
Numai cât o porumbea,
Nu știu ce să-'i dau să crească
Să nu-'i zică toate broască.
Nu fi supărat bădiță
Pentru-că mis eu micuță,
Pentru-că-'s mică nu-'i bai
Bine că mis de mulți ai.

Câte fete-'s cu pieptare
Toate-'s carne de spinare,
Numai mândruleana mea
Îi dreaptă ca secerea.

Din Omolița.

Culese de Alexandru Bogdan, cantor.

Cătă-'i lumea și țeara
Nu-'i sat ca Omolița
Că-'i toată dragostea 'n ea,
Fetele-'s foarte frumoase
Gingașe și drăgălașe,
Cu ochi mici și negrișori
Să le stringi și să tot mori,
Nici nu-'s mari nici micuțele,
Dar' cum is mai frumușele
Și drag la voinici de ele.
Când în parc la joc s'adună
Vezi în față-'ți o cunună,
Cunună mândră 'mpletită
Tot de Românce 'nvălită.

Aseară trecui călare
Nime grija mea nu are,
Văzui mândra că m'așteaptă
Cu contrița-'i sufucată
Cu gura nesărutată.
Auzi dragă mândra mea,
Murgu 'l-aș da de sub mine

sociale. Maj. Sa Regele Carol îndată după-ce s'a aflat dureroasa știre, a primit numeroase condolente (scrisori de mângâiere) din țeară și din afară.

Principesa Iosefina de Hohenzollern-Sigmaringen s'a născut în 1813 în Karlsruhe și s'a măritat la 1833 după principele Carol Anton de Hohenzollern-Sigmaringen, având din această căsătorie 6 copii. Unul din ei este Maiestatea Sa Regele României. Răposata principesa a dat o creștere foarte aleasă băieților și a iubit foarte mult România, în care neciorul seu a fost ales de principe și apoi încoronat de rege.

Din cauza aceasta și din iubirea, ce o au Românii față de Regele Carol și față de familia domnitoare, Românii din toate părțile și din toate păturile sociale și-au arătat durerea prin condolente.

Foile spun, că la palat au fost peste 4000 de oameni, scriindu-și numele în registre. Armata a luat doliu pe timp de trei luni.

Din toate părțile țării s'au trimis numeroase telegrame de condolență M. Sale Regelui, care însoțit de prințul moștenitor, a plecat la înmormântare.

Înmormântarea s'a făcut Sâmbătă, 10/23 Iunie c.

În această zi s'au ținut servicii divine la metropolia din București și Iași, și parastase în toate bisericile din țeară. La biserici au fost de față ministrii și autoritățile. În București au fost arborate steaguri negre la toate diregătoriile, cum și la privați.

Dintre mulțimea de condolente, trimise Maiestății Sale Regelui dăm cele două telegrame trimise M. Sale Regelui și A. S. R. prințului Leopold, de dl general Candiano-Popescu, comandantul diviziei dobrogene. Din ele se vede de ce sentimente sunt stăpânite cercurile din armata română.

Eată aceste condolente:

*Maiestății Sale Regelui Carol I.
Sigmaringen.*

Oastea, ca și țeara, simte adânc nemărginita durere. Dacă Maiestatea Voastră plânge o mamă sfântă și iubită, oastea plânge pe mama renașterii noastre naționale și gloriei noastre.

În numele diviziei active, depun la picioarele Maiestății Voastre, respectuoase condolente.

Generalul Candiano-Popescu.

*Alteței Sale Regale Principele Leopold
Sigmaringen.*

Numai să te am pe tine.
Ear' mândra din graiu grăia:
Eu sunt floare de pe mare
Cine mă iubește moare
Și eu sunt roua de zori
Ce cade pe mândre flori,
Multe flori voiu răcori
Și pe tin' te-oi nimeri.

Cântă cucul văilor
Dar' eu cânt mândruțelor.
Bată-mi-te mândro bată
Inima mea cea stricată,
Când te pui seara la cină
Pice-ți lingura din mână,
Că tu mândro m'ai stricat
Fiind eu nevinovat.

De pe Murăș.

Culese de A. Orbonaș, econom.
Frunză verde foaie lată
Giaba lele ești bogată
Că rămâni nemăritată.
Auzit-am astă-vară

Oastea, pătunsă de durere, varsă lacrimi ferbinți pe cosciugul augustei moarte, mama Regelui și mama Voastră, de două-ori scumpă, nemângăiatului nostru suflet. Depun în numele diviziei din Dobrogea respectuoase condolente la picioarele Alteței Voastre Regale și a augustei Sale familii.

Generalul Candiano-Popescu.

✦ **Teodor Pop,**

poporalul avocat din Baia-de-Criș a răposat Sâmbătă, în 23 Iunie n. după amiază, în etate de 67 ani. S'a stins încă unul din pleiadă frunțașilor fostului comitat al Zarandului, desființat de Tisza tocmai ca să slăbească românismul în acele părți. După desființarea comitatului Teodor Pap și-a deschis cancelarie advocațională, fiind și mai departe apărătorul intereselor populației române și valoros tovarăș de muncă în toate mișcările politice-naționale ale Românilor. Ultimul rol mai marcant l'a avut bunul Pap Toader în procesul pertractat la Baia-de-Criș pentru cununa pusă pe mormântul lui Iancu, unde ca apărător al acușărilor a spus celor dela putere levitele așa cum numai el știa. Și coincidentă tristă! Tocmai când acest proces se pertractează a doua-oară, acum la Deva, întrepidul apărător dela pertractarea primă și-a dat obștescul sfârșit, cu dorința de a fi așezat să și doarmă somnul de veci lângă Iancu în cimiterul din Tebea.

Teodor Pap a fost membru în reprezentanța gimnasiului din Brad și avocat al fondului gimnasial, la crearea căruia și el a contribuit, fiind unul dintre fundatorii aceluia gimnasiu.

Teodor Pap nu a fost căsătorit, rudeni de aproape încă nu are, astfel tot cugetul și toată dragostea lui era îndreptată asupra gimnasiului din Brad. Se și exprima adese-ori, că întreagă avere (cam 160.000 cor.) și-o va testa gimnasiului. Încât va fi împlinit această promisiune, până acum nu se știe, căci la luarea inventarului nu s'a aflat nici un testament, se zice chiar că până acum în timpurile din urmă nici nu și făcuse testamentul.

Îngrijirile pentru înmormântare și s'au făcut din partea reprezentanței gimnasiului, care prin președintele ei, protopresbiterul Vasilie Damian din Brad, publică următorul anunț funebrel:

Teodor Pap, avocat în Baia-de-Criș, membru al »Asociațiunii transilvane«, al »Societății fondului de teatru român«, al reprezentanței comunale din Baia-de-Criș, a comitatului Hunedoarei

Că s'a dus veste în țeară
Că sunt fete tare multe
Din Bănat până la munte.
Lasă meargă că nu-mi pasă
Știu că n'o mers că-s frumoase,
Ci o mers că sunt bogate
Când le vezi, o zi și-o noapte
Tot fugi și nu mai stai
Ca de ele să nu dai.

Tot, mă mir nană de tine
De ce-ți bați gura de mine
Și umbli să-mi faci rușine.
Dacă-odată ne-am lăsat
Bate-ți gura de bărbat
De-i mândru, o de-i spurcat,
Ține-l cum l'ai căpătat.

Dragă mi crișma 'n pădure
Că beau vin și mânc la mure
Și 'ntâlnesc nane singure.
Mi urită crișma 'n sat
Că de beau și mă îmbăt
Toate nanele mă ved.

și a gimnasiului gr.-ort. român din Brad, membru al sinodului archidieceșan; vechiul și neînfrântul luptător național și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului Sâmbătă, în 10/23 Iunie 1900, la orele 1 din zi, în etate de 67 ani în Baia-de-Criș. Scumpele rămășițe s'au așezat spre vecivică odiehnă în cimiterul gr.-or. român din Tebea, la 12/25 Iunie 1900, orele 2 din zi. — Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată. *Vasilie Damian*, protopresbiter.

DIN LUME.

În China.

Din China știrile ce vin sunt nesigure. Atâta se știe, că Chinezii vreau să stîrpească pe toți Europeanii și că pe la Peking și Tien-Cin sunt mari lupte între Chinezii și Europeanii. Puterile mari trimit îngrabă oști în China.

Știrile mai nouă sunt următoarele:

Petersburg, 25 Iunie n.

»Novoje Vremja« a primit următoarea depeșă din Vladivostok: În China situația e tot mai rea. Revolta ia întindere tot mai mare și după semne, va izbucni și în părțile sudice.

Londra, 25 Iunie n.

Admiralitatea a primit dela admiralul Bruce înștiințare din Cifu, în care se zice, că întreg detașamentul, care a plecat din Tien-Cin la Peking, sub comanda lui Seymour e compus din 2000 de oameni, trupe mixte. Până acum nu s'a putut da ajutor lui Seymour, de oare-ce numai atâta se știe, că drumul i-e tăiat și Tien-Cin e impresurat.

Paris, 25 Iunie n.

Un corespondent de ziare a interviu pe secretarul legațiunii chineze. Acesta n'a știut da nici o deslușire despre starea lucrurilor din China, de oare-ce, cum a zis el, legațiunea în 13 l. c. a primit ultima depeșă oficială din China și și aceasta în chestii de serviciu.

Din toată lumea.

† Muraviev.

Contele Muraviev, ministrul treburilor din afară, mare iubitor de pace, a murit.

Cu conducerea provisoră a ministerului de externe rusesc, a fost încredințat secretarul ministerului de externe, contele Lambsdorff. De urmaș al lui Muraviev se zice că va fi unul din am basadorii: Osten-Sacken (Berlin), Kapnist (Viena) și Ismolski (Tokio).

Plinu-i codru de tâlhari
Ca ceriu de stele mari,
Plinu-i codru de voinici
Ca ceriu de stele mici.
La un fag de lângă drum
Bădița meu cel mai bun
A picat jos ca nebun.
Nu știi nebun ori să face,
Ori lui de mine nu-i place

Nu-i tâlhar care boi fură
Că-i tâlhar cel rău de gură,
Că-ți ia dragostea din casă,
Gura mândrii cea frumoasă
Și sănătatea din oasă.

Până-i fata fată 'n pâr
Poartă 'n chică calapăr
Și cărpa trasă pe ochi
Că se teme de deochi.
Dară dacă se mărită
Nu se mai poartă sfiită,
Ci ca roata se 'nvêleşte,
Fruntea toată și-o golește
Și cu ochii te iubește.

Răscoala în Bulgaria.

Din Bulgaria se anunță, că o nouă revoltă țărănească a izbucnit la Sulimanlak. Două companii au pornit să reprimă revolta.

Prin satele din apropiere se pregătesc noue revolte contra dijmii.

Legea cu privire la dijmă, care a produs răscoale în nordul Bulgariei, a fost primită în mai toate satele din lăuntrul țării.

În districtul Varna însă spiritele sunt foarte ațitate.

Din Africa-sudică.

Agenția *Reuter* anunță, că tot mai mulți burghezi depun armele. Oastea lui Krüger e evaluată la 15-20 mii de oameni. Președintele se nisuește a trăgăna războiul până la alegerea președintelui Statelor-Unite, când sperază în intervenție. — Din Pretoria se signalizează câteva mici ciocniri cu Buri.

Esamene.**În German.**

Deși poporul din *German* a zidit cu mari cheltuieli o frumoasă școală, totuși în anul acesta n'am avut fericirea să ascultăm un examen bine reușit. Învățătorul *Simon Savu* nici în anul acesta nu s'a îndreptat, — ne întristează mult când vedem, că nici după cercarea făcută la consistor, învățătorul Savu n'a fost pensionat. Am fi nespui de mulțumitori dacă superiorii și conducătorii nostri ascultare ar da plângerilor noastre.

Germeneanțiu.**În Pustiniș.**

În 5/18 Iunie s'a ținut examenul la școala gr.-or. din Pustiniș.

Dedați cu esamenele din anii trecuți, am alergat la școală, să auzim blândește răspunsuri ale mititeilor, să ne salte inima de bucurie. Când colo ce se vezi: lucrul stă întors, în loc de a ne sălta inima de bucurie, — am rămas răniți în inimă văzând pe bieții mititei că sunt așa de nededați și ale școlii, nu știau calcularea.

Nu aveau cunoștințe din *Istoria Patriei* și din nici un studiu nu erau acasă.

Protopresbiterul dl Dr. T. Puticiu cerând să audă ceva din cântările sfințite bisericești, 'i-s'a cântat: Sfânt, Sfânt, dar' cam slab.

Învățătorul *Daul* vrând să-și spele obrazul, a aruncat-o pe coriști, zicând:

Cătu-'i lumea 'n lung și-'n lat
Dorul sboară legănat
Și se duce nemâncat,
Și unde dorul se pune
Duce raiu și zile bune.
Nu știu dorul ce gândeste
Că de mine să ferește
Dacă-'l mint nu-'mi duce veste.
Bag'seamă că n'am pe nime
De nu mere și nu vine.

Din Apoldul-de-sus.

Culese de *Maria* lui *Vasile Moga*, jună.

Du-te dor prin ierburi, fân,
Mi-te du la badea-'n sîn,
Și te du pe drum grăbit
La badița meu iubit.

Și te du seara pe nor
La badița badișor,
Spune-'i drept încetinel
Câte nu rabd pentru el.

Școlarii nu sunt prea dedați cu cântările, că am învățat coriști să cânte sfințita liturgie. Dar' n'a avut cine să-și spună dlui protopop că nici coriștii nu pot cânta sfințita liturgie, că nu 'i-a condus cuviincios.

După răspunsurile nepregătite ale mititeilor, dl protopop a ținut o vorbire prin care a arătat rodul slab, ce 'l-a adus munca învățătorului peste an; a spus apoi, că pe anul viitor dorește mai multă înaintare în învățatură, și părinții, pentru-că jertfesc atâtea spese să aibă mai multă bucurie.

Învățătorul după examen de loc ne-a părăsit comuna, nu știm unde s'a dus. Onoratul comitet parohial în conțelegere cu dl protopop au deschis concurs nou, și nu peste mult va fi alegere, la care aducă-ne bunul Dumnezeu învățători buni, ca să avem și noi în mijlocul nostru un bun voitor, care să ne lumineze inimile ca să nu ne copleșească străinii — ca pe floarea neplivită spinii.

Un setos de înaintare a Românilor.**În Brotuna.**

Esamenul s'a dat la noi Marți, a treia zi de *Rosalii*, dar' pe oameni nu 'i-a încunostiințat nimeni, cum fac și pe alte locuri, ca să poată merge și părinții pruncilor să vadă ce spor fac acestia. Noi însă am auzit dela oameni din *Vafa-din-jos*, când are să se țină esamenul, pentru-că și comuna noastră *Brotuna* se ține de școala din *Vafa*, unde e învățător dl *Nicolau Turucu*. După vorba aceloră au mers mai mulți oameni, între cari și primarul și epitropul. Din răspunsurile pruncilor a putut vedea ori-cine, că dl învățător nu stă de școală, ci mai mult petrece vremea în cancelaria notarială de acolo. Când unul sau altul ar fi vrut să întrebe ceva dela prunci, dl învățător înaintea dlui protopop a început a se sfădi cu ei.

Aceasta ar fi darea de seamă despre esamenul dela noi.

În legătură cu aceasta vă înștiințăm, că astă-iarnă am fost făcut noi sătenii din *Brotuna* o rugare către Preasfinția Sa dl episcop din *Arad*, să facă bine să ne trimită pe cineva să ne facă socoata despre banii culturii, care socoată dl protopop n'a venit în comuna noastră să ni-o facă din anul 1892 și scot la banii culturii cari cum pot cu esecu-

torii, luând cheltuieli după fiecare florin câte 50 cr., cum n'a mai fost în toată lumea asta. Am auzit că Sfinția Sa dela *Arad* ar fi rinduit pe dl protopop să ese să ne facă socoata, dar' până azi nu a mai făcut nimic.

După examen, de față fiind mai mulți oameni dela noi, 'l-am întrebat ce a fi cu socoata aceea, la ce dl protopop a început cu vorbe rele asupra noastră și zicând să ne facem noi socoata, că d-lui o perdut tabelele și jurnalele despre banii culturii.

Astfel stau la noi lucrurile.

Șofron *Cristian*, econom.

În Molosig.

La școala confesională gr.-cat. din *Molosig* a fost de învățătoare d-șoara *Lucreția Ciupea* din *Stârciu*. Esamenul s'a ținut în 30 Maiu c. La examen au luat parte: dl protopop din *Morlaca*, dl preot *George Meseșan* din *Molosig*, dl Dr. *Grigor Pop*, avocat în *Huedin* și dl *Constantin Căciulă*, comptabil la *Vlădeasa*, dl *Iuliu Truța*, preot în *Ciupea* cu soția sa, dl *Ioan Stefan*, învățător și dl *Ioan S. Oncescu*, învățător în *Molu*. Ascultându-se 48 prunci din toate studiile prescrise au dat niște răspunsuri foarte bune, ear' lucrurile de mână au fost foarte minunate. D-șoara *Lucreția Ciupea*, învățătoare, a fost lăudată de dl protopop și de toți cei prezenți. Mai pe urmă a ținut o vorbire dl *Ioan S. Oncescu*, învățător, în care asemenea a lăudat pe învățătoarea.

În Oarda-de-sus.

Din *Oarda-de-sus* ne scrie *Alexandru Barbu* și *Nicolae Totoian*, că esamenul de acolo a fost foarte slab. Se vede, că învățătorul nu-și face datoria cum se cade, ceea-ce destul de rău este.

În Lăpușnic.

În comuna *Lăpușnic* (*Valea Alma-jului*) s'a ținut examenul în 23 Iunie n. a. c. fiind de față: scaunul școlastic și o mulțime dintre locuitorii fruntași ai comunei. Esamenul s'a judecat în general de foarte bun.

S'a zis în anul trecut: Deu D-zeu, ca pe viitor să vedem tot asemenea înaintare. Am văzut și anul acesta asemenea. De 3 ani e în comuna noastră dl învățător *Nicolae Budescu* și vedem că are rivnă în ale școlii. Să dea D-zeu și mai departe tot așa. Vrednic învățător.

Nicolae Oberstercu. *Pavel Vidu.*

Vânători.

— Vezi ilustrația. —

În părțile muntoase, pe la păduri, se află și între *Români* vânători destoinici, cu curaj în suflet și țințași neîntrepuți. Dar' pe lângă aceste ei au și praxa vânătoarească și cunosc locurile așa, că știu culcușurile fiarelor, umbletul și vicleniile lor.

Ilustrația noastră ne înfățișează o astfel de grupă de vânători *români*, cu armele în mână. Voinici, curajoși și cu fața deșteaptă, 'ți-e drag să-ți privești.

Du-te dor la el în prag
Spune-'i jelea și-al meu drag,
Pe badița să-'l apuci
Și la mine să-'l aduci.

Mută-'ți bade-o cărarea
De pe la fereastra mea,
Ori 'ți-o mută ori 'ți-o strică
Că nu-'ți mai sunt ibovnică,
Că 'ți-am fost draguță fie
Pân'-ai fost de omenie,
Dar' de când te-ai calicuit
Eu nu te-am mai trebuî.

Trece badea-'n sus și-'n jos
Supărat și mănios,
Las' să treacă că nu-'mi pasă,
Că-'s tinără și frumoasă
Și știu lucru-'n câmp și-acasă,
Și știu lucrul câmpului
Și duc dorul badiului.

PARTEA ECONOMICĂ.

Ceva despre oierit.

La noi în Ungaria sînt unele sate de pe sub poalele Carpaților, cari au câmpuri mici și înguste, ba unele și neroditoare, așa încît locuitorii acelor, sau Mărginenii cum se mai numesc, nu-și pot scoate hrana de toate zilele pentru ei și vitele lor. Astfel de locuitori se ocupă mai cu seamă cu oieritul și negoțul.

În lipsa câmpurilor și a pășunelor lor proprii, Mărginenii își pasc turmele lor de regulă pe câmpurile altor sate din apropiere sau depărtare, sau le trec

chiar dincolo în regatul vecin, sau le mîină și mai departe. Ei petrec astfel o viață mult mai patriarhală, mutându-se după turmele lor, de cele mai multe ori vara, cu familia cu tot.

Oaia este unul dintre cele mai folositoare animale de casă, măcar că unii, cari nu se ocupă cu economia ei și astfel nu-i cunosc folosul mai de aproape o numesc «plug de salcie». Ea hrănește și încălzește după cum ziceau încă cei vechi. Adecă cu laptele, carnea ei și a mieilor, ne hrănește, ear' cu lâna și pielea ei, din care se fac vestminte călduroase de iarnă, — ne încălzește. Chiar și locul se îngrășe, unde zace și își împrăștie ea balegile.

La noi sînt cunoscute mai multe specii de oi. Între acestea cea mai lătită este specia rățanelor, apoi a cărnaelor, stogomancelor, țustelor ș. a., cari toate au lâna mai lungă. Țigăile, au lâna ceva mai fină și mai scurtă și ca semne deosebite au nasul și picioarele până la genunchi — negre. Merino, sau oile de mătășă, sau de Spania, cum se mai numesc, au lâna și mai fină ca țigăile noastre.

Oaia se ține de clasa animalelor rumegetoare. Ea are rînza împărțită în patru părți, așa că nutrețul odată înghițit îl întorc din nou în gură, ca să-l rumege. Mielul îl poartă câte 5 luni în foale, până-cînd fată. Unele fată deodată și câte doi miei. Acestia se lasă să sugă câte două luni. Unii miei cresc și se desvoaltă foarte curînd, așa că miorile se mărlesc și la un an es fătate. Cine însă vrea să crească oi bune și trainice, nu trebuie să lase miorile la mîrlit, până în anul al doilea.

Oaia se ține și crește, ca animal de prăsilă, de lapte, carne și lâna. De prăsilă trebuie alese totdeauna speciile cele mai bune și mai trainice. Oile de prăsilă se pasc peste vară de regulă la munte, unde pășunatul este mai bun și mai priincios, ca cel dela șesurile deschise. Cele de lapte și carne se pasc și peste vară la câmpuri, unde, după-cesterpesc se îngrășă și astfel tăiate dau o carne foarte bună și nutritoare. Oile dau lapte de regulă câte o jumătate de an.

Tunsul oilor se face în luna lui Maiu, după-ce au mai încetat răcelile și căldura se simte tot mai tare. În economiile mai mici, lâna tunsă se folosește mai cu seamă pentru trebuințele casnice, ear' în cele mai mari, se vinde neguțetorilor sau fabricanților de țesături de lâna.

În economiile mai mari de oi, mîrlitul se face de regulă toamna târziu, așa ca să fete pe primăvară, numai după-ce timpul a început a se îndrepta și încălzi mai bine. În economiile mai mici însă mîrlitul se poate face și mai de timpuriu. Pentru un berbec se compută câte 25—30 de oi de mîrlit. Din o sută de oi mîrlite, fată de regulă câte 85—90, celelalte se sterpesc, adecă la pîdă mielul.

Moșneagul.

Baladă populară culeasă de I. Popa-Radu, din Viștea-infer.

Frunză verde de salcâm,
La fântâna d'ingă drum,
Casă 'naltă și frumoasă
Viie 'nvoaltă și mănoasă.
Foaică, trei foi late,
Dar' acolo cine-mi șade?
Eacă al moșneag bătrîn
Barbă albă pân' la brîn.
El din dalbe tinerete
Pân' la arse bătrînețe,
Fiu dintr'însul n'a avut,
Copilaș nu-i s'a născut
Fecioraș nu 'și-a văzut.

Foaie verde și-o lălea,
Eată mări, se 'ntempla,
Că la negre bătrînețe
Că la dalbe tinerete
Fiiu dinr'însul dobânda,
Copilaș 'i-se naște,

Fecioraș 'i-se ivea.
Ear' moșneagul de l' vedea;
Bine mare, că-i ' părea
Și la dînsul se uita
Ca la Maica Precesta.
Numa 'n rouă 'mi-l' scâldea
Numa 'n brațe-l' legăna,
Zi și noapte-l' săruta.

Foaică de năut,
Moșul mare l'a crescut
Măricel că l'a făcut
Dolofan că l'a văzut
Și mult bine 'i-a părut.
Feciorașul s'a mărit
Optsprezece 'i-a 'mplinit
Și lui vremea 'i-a sosit,
Vremea de căsătorit.
Moșneagul a ispitit
Fată bună a pețit,
Pe copil 'l-a logodit.
Foaică viorea,
Eată mări se 'ntempla
Că Sâmbăta-l' logodea

Dumineca-l' și nuntea,
Luni, Marți acas' mai ședea,
Mercuri firmanul șosea
Joi la oaste îl pornia,
C'a intrat tătărimea
Pustiește pajîștea,
Pajîștea și moșfa.

Greu moșneagul se 'ntrista,
Greu nevasta-'i lăcrîma,
Dar' voinicul ce făcea?
Drept la tată-seu mergea
Și din gură îi zicea:
'D'alei faică moș bătrîn
Barbă albă pân' la brîn.
Nu mai plînge nici ofta,
Ci-mi ascultă vorba mea.
D'alei maică jupâneasă
Mamă bună și voioasă,
Vremea trece, vremuește
Și firmanul se 'mplinește.
După mini se nu oftați
Și mereu se m'asteptați
Nouă ani și jumătate

La fătutul oilor economul sau păstorul, trebuie să fie cu o grijă deosebită, căci la din contră mielul de curând fătut, odată se poate prăpădi. Îndată după fătut, trebuie să aibă căldura de lipsă, ca să se poată usca, apoi trebuie tăiată lâna de pe lângă uger, ca mielul crud se poată suge ușor.

La două săptămâni după fătut, trebuie rătăzate cozile mieilor, lăsându-se numai ca de trei-patru degete de lungi, pentru-ca, când sunt ploi mai îndelungate, să nu-și prea mânjească lâna și ugerul. Tot la două săptămâni se jugănesc și berbecii, cari se lasă pentru îngrășat. Peste vară berbecii trebuie să se pască deosebit de oi.

Nutrețul cel mai bun și mai priincios al oilor este cel de pe șesurile mai ridicate, de pe dealuri și coastele munților. Păscând pe locurile apătoase și moi, cu deosebire toamna, oile se pot gălbeji foarte ușor. În pășunile mai bogate de iarbă, cum sunt cele de pe șesuri, pot paște câte 10 oi pe un juger catastral, ear' în cele mai sărace de iarbă, pot să pască numai mai puține pe un juger.

Oile se pasc de regulă în turme mai mari sau mai mici, după împrejurări. Îndeobște oile fătate se pasc deosebit de cele sterpe, de miei sau berbeci. A compune turme mai mari ca de 500 de capete nu prea e cu scop, de oare-ce nu se prea pot cârmui cum se cade.

În economiile mai mari de oi, simbria ciobanilor se plătește de regulă tot în oi, pe cari aceia și-le pasc în aceleași turme cu ale stăpânilor. Plata aceasta se face pentru aceea, ca ciobanii respectivi cu atât mai virtos să se intereseze de soarta turmelor încredințate lor. De aceea se zice și în sf. scriptură că: »păstorul bun sufletul și-l pune pentru oile sale, ear' numitul (năimitul), când vede primejdia fugă și lasă oile, căci nu-l doare de ele».

În economiile mai mari de oi, miei nu se prea aleg dela oi până la suitul în munte; în cele mai mici însă miei se aleg încă dela hotar și parte se vând, parte se pasc în turme deosebite, așa

că oile fătate se mulg încă și până nu se suie la munte. Oile fătate se mulg la început de câte trei-ori pe zi, ear' mai târziu, după-ce încep a da îndărăt cu laptele și numai de câte două-ori pe zi, până-când ajung pe un lapte și în cele din urmă sterpesce.

În laptele cald, muls dela oi, se pune chiag de vițel, care are puterea să închege laptele. Tot pentru câte 8 litre de lapte se compută 2 deca de chiag. Laptele închegat se taie încă acolo în ciubăr, cu un cuțit de lemn, se adună încet pe de margine cu mâinile și astfel se scoate apoi ca caș dulce și se pune în anumite străcurători de lâna, cu cari se acată până-când se scurge bine. Cașul astfel scurs se pune apoi într'un teasc de lemn unde se scurge și mai bine. De aci se pune pe anumite stelage, unde se lasă, până-când se dospește bine.

Cașii astfel dospiti se frământă apoi în anumite vase și sărându-se, se face brânză din ei. Brânza se bagă și îndeasă apoi în niște burdufi, unde se poate păstra timp cât mai îndelungat. La pășunile din munte se face de regulă cea mai bună și mai sănătoasă brânză de oaie. Brânza cea mai bună și mai grasă se face din laptele acela, care nu se smântânește.

Zerul scurs din caș, se pune apoi în niște căldări mai mari, în cari se ferbe până se adună jintiță din el. Jintița se străcură apoi și se prinde ca urdă dulce, care sărându-se și lăsându-se să stea mai mult timp, — se înăcrește, dar' și ea atare e bună și nutritoare.

Vieața păstorilor de oi, deși e împreunată cu multe griji și necazuri, totuși este foarte plăcută și sănătoasă, de oare-ce ei petrec tot în aerul eel liber și curat și se nutresc cu produsele oilor, cari conțin cea mai multă materie albuminoasă. De aceea ei de regulă sunt oamenii cei mai tari, mai sănătoși și mai puțin espusi boalelor.

Cătră sfirșitul lui August, turmele de oi se coboară dela munte la șes, unde ierneză de cele mai multe-ori în câmpul liber și numai în iernile de tot grele se nutresc cu fân. În puține ierni se întemplă, ca oile din turmele mai mari, se mănânce mai mult nutreț, decât le prețuesc primăvara lânile sau miei lor.

Dar' și cu economia oilor sunt împreunate acum taxe și spese tot mai mari, așa că cine nu poartă grije de toate cum se cade, odată rămâne numai cu — băta.

Ioan Georgescu.

„Insoțire pentru valorisarea laptelui în Seliște“.

Despre o nouă și vrednică ispravă a fruntașilor din Seliște am fericirea de a informa pe stimații cetitori ai acestui prețuit ziar.

În ziua primă a Rosaliilor dl Petru Drăgits, în conțelegere cu alți fruntași ai comunei Seliște, au conchemat pe locuitorii acesteia la o conferență publică, spre a se sfătui cu toții despre pornirea unor lucrări noi în comuna aceasta.

La orele 3 p. m., sala festivă a școlii este plină de popor din toate ramurile societății de aici.

Dl Petru Drăgits, inițiatorul acestei conferențe, salutând pe cei prezenți, spre a-i da acestei conferențe forma obicnuită, roagă pe cei de față a-și alege doi notari. Se aleg prin aclamație d-nii Ioan Chirca și D. A. Mosora.

După acestea d-sa prin o vorbire mai lungă arată că între preocupățiunile de căpetenie ale timpului de astăzi ocupă un loc de frunte chestiunea economică de tot felul, chemată a procura și sporii locuitorilor isvoarele de venit, de bo-găție.

Economia de vite fiind ocupațiunea principală a locuitorilor din această comună, primul scop al conferenței de azi s'ar pute a afla modalitățile prin cari s'ar pute, ca această economie să o ridice la o stare mai înfloritoare. Să se caute mijloacele, ca vitele și produsele lor să aibă mai mare valoare. Dacă aceste modalități și mijloace s'ar afla și s'ar duce la îndeplinire, atunci am ajunge ca și economia de câmp să o ridicăm și să o facem mai rațională.

D-sa e de părere, că aceasta s'ar pute ajunge mai lesnicios prin înființarea unei tovărășii (reuniuni) pentru valorisarea laptelui, în formă, ca din el să se scoată unt.

Că aceasta ne-ar duce la bun sfirșit ne este dovadă tovărășia de acest soi înființată de Sași în comuna Cristian (l. Sibiiu). Acestia anume în anul trecut la stăruința preotului lor (dl Dr. I. Konnerth), au înființat pe basa insoțirii o fabrică de unt. La această fabrică se primește zilnic ori și-ce cantitate de lapte de vacă cu prețul de 10 bani litra. De oare-ce în această comună locuitorii se

Cu credință și dreptate.

Când pe zece c'a porni
Până zece n'or plini,
P'a mea dalbă de mireasă,
P'a mea dulce de nevastă
Frumușel să mi-o gătiți
Și cu alt s'o logodiți,
Cu altul s'o măritați
Și la nuntă să-i jucati,
C'atunci nici c'oi mai veni
Că io-n lume n'oi mai fi!
Și când vorba isprăvea
Nevestica săruta
Ziua bună că-și lua
Și pe murgu ncăleca
Și la oaste se ducea,
Ear' moșneagul rămânea
Lacrămile-l podidea
Pe față i-se scurgea.

Foaie verde de trifoi,
Trece anul, trecu-mi doi,
Trecu-mi anii până la trei,
Dela trei, la cinci, la șapte,

Pân' la nouă jumătate

Și voinicu-și tot departe;
Că cu oastea se ducea,
Cu Tătarii se bătea,
Și la oaste zăbovea.
Moșneagul îl aștepta
Moșneagul cu nevasta,
Și cu dalba noră-sa
Până vremea se împlinea,
Până anii că trecea,
Ear' când fuse anii zece,
Peste zece nu mai trece.
Că moșneagul se gândi
N'are de unde veni,
Poate n lume n'o mai fi!
Pân' acum de-ar fi trăit
Pân' acum ar fi venit.

De vedea și ear' vedea,
Că logodnici li venea
La pețite, mi-i primea,
Norioara că-și tocmea,
Zestre bună că-i dedea,
Frumușel că mi-o gătea

Nuntă mare că-i făcea.

Foicică și-o lălea
Când nunta mi-se nuntea
Și când masa se 'ntindea
Vecinii când ospeta,
Moșul mare, ce făcea?
Un păhar de vin lua,
Cu vin negru îl umplea
Și mesenilor zicea:
'Vinul care vi-l dau eu,
'L-am făcut cu fiul meu,
Și cât vieață voui mai avea
Vin din via n'oiu mai bea.

Și de ciudă, de necaz
Dela masă că săria
La Dumnezeu se 'nchina,
Sapa în mână-apuca
Ternăcopul îl lua
Și la via se ducea

Ș'acolo că ajungea,
Se punea mare punea
Toată via de slutea

din urmă și anumite perfi de drot, cu cari se pot curăți cu succes. Pe lângă acestea s'au mai făcut încercări și cu crepatul scoarței din sus în jos. Crepatul se face cu vârful cutitului, trăgându-se cu acela apăsător până în lemn, mai multe trăsuri pe trunchiul pomului bolnav. Lucrarea aceasta se poate face în decursul verei ori-și-când. Prin aceasta se înlesnește circularea mustului, se lărgeste scoarța cea veche, se formează o scoarță nouă și sănătoasă și de cele mai multe-ori lucrarea aceasta ajută și la rodire.

Nutrirea porcilor de îngrășat.

Este cunoscut că economii mai săraci, cari îngrășă numai câte un porc sau doi, nu-i îngrășă cu grăunțe, ci mai mult cu buruieni și lătură. Una dintre cele mai bune și mai priincioase buruieni pentru îngrășatul porcilor este urzica.

După aceasta urmează foile de napi, trifoiul, luferna ș. a.

Porcii nutriți cu buruieni, nu costă pe econom atâta, ca cei nutriți cu grăunțe, de oare-ce acelea nu sunt așa scumpe, ca acestea. De aceea și vedem, că economii mai săraci se nisuesc a-și îngrășa porcii de lipsă, mai cu seamă pe timpul de vară și toamnă, când nutrirea lor, afară de lucru nu-l costă mai nimic. Peste tot la nutrirea și îngrășarea porcilor se pot deosebi trei perioade: periodul îngrășatului cu nutre-minte verzi, periodul îngrășatului cu lobenițe, napi sau cartofi ferți și periodul îngrășatului cu grăunțe și făină. De cele mai multe-ori economii își îngrășă porcii destul de bine și numai în cele două perioade dintâi.

Știri economice.

Dare ștearsă. Încă la începutul anului ministrul de finanțe a primit dela dietă imputernicire să șteargă sumele de dare cari nu se mai pot încasa. Pe temeiul acestei imputerniciri slujbași ai ministerului de finanțe au plecat între alții la Lugoj, ca să adune datele de lipsă și să facă ministrului raport în cauză. Numai în Torontal și Caraș-Severin se va șterge nu mai puțin decât 1½ milion de florini. Pe aiurea asemenea.

Caii din patria noastră au ajuns la mare trecere în urma războiului cu Buri. S'au cumpărat din Ungaria în est-an 10.000 cai cu vre-o 8 milioane coroane, fiindcă s'au găsit aici buni cai de călărit.

Pomăritul în Zarand. Prețul ridicat al prunelor din toamna anului 1899 a făcut pe mulți țărani de prin Zarand să-și zică: totuși e mai bine a planta colinele și dealurile cu pruni, decât a le săpa pentru cucuruz ori grâu din a căror recoltă nici lucru nu se plătește. Zis și făcut. În primăvara anului acesta în mai multe comune țărani nostri și-au sădit țarine întinse cu pruni.

Relativ la plantarea prunilor dacă ar fi ceva de observat e: să se planteze pruni bistriți și galbini. Fructele acestor pruni sunt foarte căutate, și vinarsul ce se pregătește din ele nu numai că e mai gustos, dar' e mai tare. Pe când prunele așa numite roșii și ursești, sunt ieftine și vinarsul produs din ele e slab și fără gust.

Nu mai puțin se recomandă plantarea nucilor, precum și nobilitarea merilor.

Zarandul nu e pentru cultivarea bucatelor, decât în măsură mică. E însă de minune potrivit pentru cultura pomelului.

Stupărit și pomărit. Ministrul de instrucțiune al României a hotărât să trimită în vara asta 32 învățători din țară, la noi în Transilvania, a studia stupăritul și pomăritul cum pe aici se practică.

O parte a celor trimiși vor cerceta cursul de stupărit al dlui înv. Muntean din Cujir.

Din traista cu povețele.

— Întrebări și răspunsuri. —

Întrebare: Ca un abonent al „Foi Poporului”, îmi permit a vă întreba:

Ce mijloc aş pute folosii mai cu succes, ca să-mi vindec o junincă — altcum frumoasă și sănătoasă — de așa numiții coși de vite. Juninca numită suferă greu din cauza acelora, nu lasă să pună omul mâna pe spate, nici măcar s'o atingă. Câțiva coși de acestia au spart de sine și au eșit niște vermi negri. Credința poporală e, că astfel de vite cu coși, de altcum ar fi sănătoase.

Geoagiu, 26 Maiu 1900.

Cu stimă.

Georgiu Albu, preot.

Răspuns: Cu privire la coșii vitelor am mai răspuns și de altă-dată, arătând cauzele și mijloacele prin cari acea se pot tămădui. Totuși fiind întrebarea de un interes obștesc, o să răspundem și de astă-dată mai pe larg.

Coșii vitelor se fac din ouăle așa numitei strechi sau scleps (osterus bovis), care are

mărimea unei albine și seamănă mult cu aceasta. Trupul ei e peros și de culoare pistruiță, ear' lungimea ei este cam de un centimetru. Capul strechii este lătareț, aripile și picioarele negricioase, ear' în partea dinapoi a trupului are o țeve, cu ajutorul căreia poate viri ouăle ei în decursul verei pe spinarea vitelor mai tinere. Ouăle acestea sunt lungărețe, albe și numai la un capăt au un punct negricios.

Strechea trece ca toate insectele prin schimbarea așa numită metomorfosă. Din ouăle, ce le depune femeiușca în decursul verei pe spinarea vitelor, se desvoaltă peste iarnă acolo niște coși (vermuleți) de culoare albăsurie cu capul negru. Coșii numiți, după-ce s'au desvoltat de ajuns sunt de câte doi centimetri de lungi și au o gură foarte ageră, cu ajutorul căreia sug apoi sucul din spinarea vitelor, așa că acestea în cele din urmă slăbesc vездând cu ochii. Încă de când îi depune femeiușca în piele, ei își lasă acolo o răsufătoare, prin care pot răsufia aerul de lipsă pentru susținerea vieții lor.

Dacă coșii se lasă pe spinarea vitelor neatînși, ei se desvoaltă și cresc acolo până prin Maiu sau Iunie. Atunci es afară și căzând jos de pe spinarea acelora se îmbracă într'o scoarță mai groasă, adevă se prefac în nimfe sau cononi și în starea aceasta stau câte patru săptămâni. Din nimfele acestea se desvoaltă apoi viitoarele strechi: bărbătuși și muierușe cari din nou încep apoi în decursul verei a-și depune ouăle lor pe spinarea vitelor.

Vitele au o frică nespuse de mare de streche, așa încât numai auzindu-i sunetul ei, îndată pun coada pe spinare și fug mâncând pământul, de oare-ce împunsătură ei în piele, până-când își viră ouăle acolo, este împreunată cu durere și usturime.

Economul harnic va visita deci din când în când vitele sale pe spinare și îndată-ce va vedea umflături pe spinarea lor, va încerca tămăduirea acelora. Prin Ianuarie și Februarie coșii sunt binișor desvoltați. Atunci unii economii îi apasă cu amândouă degetele cele mari și coșii plesnesc și es afară din piele. Dar' prin asemenea apăsări vitele sunt espuse la niște dureri prea mari. De aceea unii economii cearcă încă de pe toamnă, de a-i scoate prin o asemenea apăsare.

Dacă coșii sunt prea mari și nu pot eși pe răsufătoarea de aer, atunci se creapă puțin pielea cu un cuțit bine ascuțit și așa se scot afară. Coșii se mai pot omori și dacă picurăm în găurile acelora câteva picături oleu de terpenin. Ranele făcute prin scoaterea coșilor se ung cu unsoare de pește, untură nesărată sau oleu de terpenin. Dacă coșii sunt morți, atunci din umflăturile acelora ese numai un fel de coptură (puroiu). Dacă nu s'ar lăsa juninca, ca să-și scoateți coșii cu binele, atunci trebuie să o legați și punându-o la pământ, așa să-și scoateți.

Alții mânca
Și la nuni le mulțumea
Și pe miri felicită. —

Foicică și-o lălea
Trecea vremea cât trecea,
Până unul se scula
Vas curat că alegea,
Pâne, sare n vas punea,
Dar într'insul arunca
Și pe masă că-l punea
Tot nuntașul ca să dea
Cât îl lasă inima.
Toată lumea dăruia:
Unii boi
Și alții oi;
Unii bani;
Alții juncani;
Unii vii
Alții moșii;
Buzdugane pentru fiu
Și miresei baibafin,
Dar bogat că se făcea
Avuție se stringea.

Foaie verde mărgărit,
Eată rindul a venit
La străinul voinicel
Că la nuntă e și el
În picioare se scula
După ușă că-mi eșia
În capul mesei se ducea
Și din gură că zicea:
Nune mare, dumnia-ta,
La ascultă vorba mea:
Dărui-voiu dar și eu
Cu ce-o lăsa Dumnezeu,
Eară nunul de-l vedea
»Bucuros», li răspundea.

Voinicu-n pieptar căta
Un inel că îmi scotea,
Un inel de salavat
Ce i-a fost de conunat
Și de praf că-l ștergea
La mireasa că-l ducea
Și în deget că-l punea.
Mireasa se plocone
Frumos mâna-i săruta. —

Ea inelul când privia
Îndată îl cunoștea,
Că era de salavat
Și-i fusese de schimbat,
De schimbat la cununat.
Ea dela masă se scula
Si din gură-așa striga;
»Beți meseni vă ospetați
Veselia nu n'cetați
Și la nuntă să-mi poftiți. —
Nouă ani am așteptat
Și mai zece-am suspinat;
Dar' azi vremea a venit
Soțiorul mi-a sosit.»

Pe voinicu-l premenea,
Despre ziuă-l logodea,
La ameazi îl cununa,
Nuntă mare că făcea,
Masă mare că întindea,
Dar' veselia cât ținea?
Cât ține o săptămână,
Săptămâna și luna,
Dar' din toți cine juca,

CRONICĂ.

Adunarea generală a »Reuniunii sodalilor români din Sibiu« s'a ținut în 24 l. c. în localul Reuniunii în prezența unui mare număr de meseriași sodali și dame din corul Reuniunii. Raportul general al comitetului, precedat de mai multe acte istorice pentru Reuniune, se va tipări în formă de *primul anuar*, în 800 exemplare. Între hotărârile de interes remarcăm: proclamarea cu însuflețire a I. P. S. Sale Domnului *Ioan Meșianu*, arhiepiscop și metropolit, de *patron*, și a veteranului C. Stezar de membru onorar al Reuniunii; autorizarea dată comitetului de a întreprinde o colectă à 10 cr. (20 bani), din care se se derive cu timpul un local propriu cu o hală de vânzare; apoi instituirea unui comitet de dame, care se adune de pe acum bani, vestminte etc., ce se se împartă la Crăciun copiilor săraci. Comitetul ce stă sub conducerea presidentului *V. Tordășianu* reales cu însuflețire s'a compus din elemente recrutate din șirurile tineretului Reuniunii.

„Confiscat“! E vorba de »Deșteptarea«, unica foaie, pe care o mai au Românii Bucovineni — după faimoasa »împăcare« — pentru apărarea drepturilor lor față cu opresorii. Numărului 17 dela 24 Iunie i-s'a făcut earăși cinstea confiscării din partea argaților lui Bourguignon. În prim-articolul »Obstrucția în parlamentul Vienei« sunt două mari pete albe. Noima lucrului ni-o esplică stereotipul »Confiscat«, tipărit în locul textului.

În Chișoda, comună frunțasă în jurul Timișoarei, unde se află școală confesională cu doi învățători, protopretorul Prepeliczay a făcut cu reprezentanța comunală isprava patriotică, de a cere dela ministru înființarea unei școle elementare de stat.

Adunarea generală din Abrud a Societății pentru fond de teatru român, precum s'a scris, se va țină la 22 Iulie st. n. Se fac pregătiri mari de primire, comitetul de primire s'a împărțit în mai multe secțiuni, cari lucrează cu mare zel pentru a face, ca succesul adunării se fie cât mai strălucit.

Iuliu Codarcea, fiul protopopului gr-cat. Artemiu Codarcea din Turda, la 18 Iunie a fost promovat magistru farmacist la universitatea din Cluj.

Cine danțu că trăgea?

Tot moșneagul cel bătrân

Barbă albă pân' la brân

C'a 'nsurat la bătrânețe

Ca la dalbă tinerețe, —

Ear' când nunta se sfârșea

Mirii veseli rămânea

Tot în țeara românească

Și la casa părintească

Vestea n' lume se pornească

Și de ei se pomenească

Pe la cruce de voinici

La boierii de pe aici.

GLUME.

— Proști oameni sînteți voi Români.

— Dar' pentru-ce, jupâne.

— Voi postiiți tot anul cu mălaiu și cu pită, da noi Șații trăim bine cu carne de porumb sălbatic.

— Dar' de unde aveți porumbi?

— De unde 'mi-o murit mîznu în părău;

Tot de cei negri și suri, cari fac: cîr cîr ....

Împărt. de Ioan Flegariu (Vesud).

La »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« s'a înscris membri ordinari Ioan Roman, măiestru friseur; Ioan S. Pitariu, culegător-tipograf, ear' membri ajutători Ambrosiu Șelariu și Nicolae Domnariu, calfe de boltă.

Iubileul »Gutenberg«. Sâmbătă s'au început în Mainz festivitățile iubileului de 500 ani dela nașterea lui Gutenberg, născocitorul artei tipografice. În toate orașele din lume s'a sîrbat memoria acestui mare inventator, dar' centrul sîrbărilor e orașul Mainz, unde a trăit Gutenberg. Șirul festivităților s'a început cu deschiderea espoziției tipografice, urmându-i reprezentarea piesei »Iuda Maccabeu« și alte multe festivități, între cari cea mai splendidă a fost cortegiul festiv la monumentul lui Gutenberg, la care au participat deputațiile din toate părțile lumii. Seria festivităților s'a încheiat azi.

Tăiat în două cu coasa. În hotarul Bisericii-albe s'a început săptămîna trecută secerișul. Între coșaii unei holde erau și Ioan Boncea și Trăilă Corbeli, cari dînd în ceartă s'au tăiat cu coasele. Amîndoi au dat deodată; lui Trăilă coasa i-a tăiat mîna stîngă dela braț, dar' în aceeași clipă Boncea a căzut jos dînd un țipet înfiorător. Coasa lui Trăilă i-a tăiat mijlocul; pîtrunzînd printre coaste i-a despicat în două stomachul și pîntecele pîna de cealaltă parte. Nenorocitul a murit la moment, ear' ucigașul a fost dat pe mîna gendarmilor.

Matriculanți. Ministrul de interne a numit conducători de matricule în comitatul Alba-inferioară: în cercul *Oiejdei* pe notarul cercual Ioan Pap, în cercul *Bărăbanțului* pe notarul - adjunct Iuliu Deac, în cercul *Rimețului* pe cancelistul notarial Ioan Vasilie, dîndu-le totodată și dreptul de a conduce matricula căsătoriilor și a funcționa la încheierea căsătoriilor civile. Cercul notarial *Oiejdea* și cercul *Coșlari* formînd un singur cerc matricular, I. Pap e numit matriculant și pentru cercul notarial *Coșlari*.

Știri din Bucovina. Filialele societății doamnelor române din *Budenif* și *Ciudeiu* dau Duminecă, în 15 Iulie (după Sf. Petru), o petrecere poporală împreună cu teatru, cîntări și joc.

— »Societatea doamnelor române«, filiala din *Mănăstirești*, își va țină adunarea generală Duminecă (1 Iulie) după amiază la 4 ore în *Mănăstirești*.

— Inspectorul școlar *Tumlirz*, marele dușman al Românilor, a fost decorat cu ordul Coroanei de fer. Pe când în contra preoților români curg cercetările droaie, d'al de Würfel, Pompe, Widmann și Tumlirz, argații lui Bourguignon în prigonirea Românilor, sînt decorați. A bună-seamă va fi și aceasta o satisfacție dată Românilor în urma faimoasei »împăcări«.

Concert românesc în Oradea-mare. Nicolae Firu, ales în toamna trecută învețator gr-or. în Oradea-mare, a format cu tinerii meseriași români un cor, care a cîntat de mai multe-ori în biserică, ear' Duminecă trecută — cum aflăm din »Familia« — a dat un concert în sala dela hotelul »Arborele verde« în folosul înființării unui fond pentru ajutorarea meseriașilor lipsiți. Cum stăruința dlui Firu este atât de salutară, clasa inteligentă i-a dat tot concursul, spriginind întreprinderea și prezentându-se în număr frumos. Au fost aplaudate toate piesele, dintre cari unele (»De când mîndrul« și »Stîncuța«) au fost bisate.

Joagăr ars. În Poiana-Mêrului (comitatul Caraș-Severin) s'a aprins joagărul (ferestreul) minat cu vapor al lui Bibel. Focul s'a escat în despărțemîntul de turbine și în scurt timp a mistuit întreagă clădirea cu tot ce se afla în jurul ei.

Fulger ucigaș. »Bunul Econom« raportează, că între munții Puului fulgerul a lovit într'un grup de 14 vite ce pășteau împreună, atingînd și pe păstor, care s'a făcut rău de moarte, poate a și murit pîna acum. Tot în zilele acestea fulgerul a ucis și în comuna Petros 6 vaci.

Posturi de notari. Sînt escrise concurse la posturile de notari: în *Bogda* (pre-tura Lipovei), termin 18 Iulie, și la postul de notar-adjunct în *Petromani* (pre-tura Ciacovei), cu care e împreunat și postul de matriculant substituit; termin de concurs 6 Iulie.

Lucruri slabe în Oșorheiu. Din comuna Oșorheiu (lîngă Huedin) ni-se scrie, că unul dintre poporeni avînd ceartă cu preotul gr-or., l-a arîtat la consistor. Preotul, ca sî-și rîsbune, a făcut contra poporeanului seu arîtare la judecătorie, acuzându-l că a scăpat pe mai mulți flăcăi dela cîtanie, făcîndu-i bolnavi și neapți pe timpul asen-tărilor. A dat și numele cîtorva inși scăpați astfel, cari pe a treia zi de Ru-salii au fost chemați la Gilău la asen-tare ulterioară. Flăcăii de pe atunci acum sînt bărbați cu familie, unii în vîrstă pîna la 30—35 de ani. Toți au negat cele cu ce-i acuză preotul, dar' totuși dintre 8 au fost asentați 2 inși apți de serviciul militar, unul din Căpuș și unul din Feneș. Se svonește, că aceștia vor avè să servească trei ani. Amă-riți de această purtare a preotului, omul cel cu judecata și încă vr'o cîțiva au trecut la nazaricuși.

Statistică școlară. Dr. Ioan Miha, directorul băncii »Ardeleana« publică în »Bunul Econom« o statistică despre cercetarea școalelor în anul 1898, încât privește partea Românilor. Datele sînt scoase din statistica oficială publicată de ministerul cultelor și instrucțiunii publice, și sînt următoarele: La cele două universități, din Budapesta și Cluj, au fost cu totul 281 studenți, la teologie și preparandie 921, la gimnasia și reale 3100, dintre cari la școale medii românești 1463, ear' restul la școale străine; la școale speciale: militare, economice, industriale, comerciale, de pictură și de-semn etc. au fost 396; numărul ucenicilor la școalele pentru meseriași a fost 3040; elevi la școalele populare au fost 292.730, dintre cari la școalele de stat 17.753, ear' ceialalți la școalele confesionale și comunale.

O ciocnire de trenuri a fost noaptea trecută în gara Fetești. Două trenuri de petrol, unul gol și altul plin, cari trebuiau să se încruciceze la Fetești, au venit pe aceeași linie. Trenul, care venia dela București și cu acel care se ducea spre București, s'au isbit așa de puternic, încât s'au sfărîmat amîndouă mașinile și mai multe vagoane. Personalul a scăpat teafăr, sîrind din vagoane la timp.

Luni caniculare. Lunile Iulie, August și Septembrie vor fi adevărate luni caniculare. Așa spun astronomii. Petele din soare sînt adecă presemn de călduri mari, ear' preotul Mareux zilele trecute a observat pe suprafața soarelui pete de aceste, după calculi astronomici, cu diametru de patruzeci mii de chilo-metri.

Cas de moarte. Subscripții cu inimă înfrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, amicilor și cunoscuților, că preaiubitul fii, frate și nepot *Laurean Emiliu Crașovanu*, elev de a 5-a clasă gimnazială din Blaj, după grele suferințe, împărțit cu sfintele taine, Duminecă, la 4/17 l. c. a trecut la cele eterne, în etate de 17 ani. În mormântarea neuitatului defunct s'a făcut Marți, la 6/19 l. c., după amiază la 4 ore, dela casa părintească, în cimiterul comun din loc. Babșa, la 5/18 Iunie 1900. Fie-i memoria neuitată și repausul lin! Vasiliu Crașovanu, preot, Iuliana n. Morariu, ca părinți; Livia, Elisabeta, eleve la internatul de fete în Blaj, ca surori; Demetriu Morariu, preot în Seceș și Versavia n. Mateiu, ca moș și bunică; Ecaterina Crașovanu n. Borlovan, văduvă în Silva, ca bunică; Lucreția Morariu căs. Popoviciu, Cornelia Morariu căs. Danciu, Elisabeta Crașovanu căs. Ionescu, ca mătușe; Alexandru Popoviciu, preot în Fădimac, Ioan Danciu, preot în Tergoviște, Dimitrie Ionescu, Demetriu Morariu și Romulus Morariu, ca unchi.

Teatru și petrecere. Tinerimea română din Șomcuta-mare în conțelegere cu bătrânii și Reuniunea română de cântări din loc aranjează la 1 Iulie 1900 în Șomcuta-mare *petrecere cu dans, teatru și concert*. Corul țărănesc al plugarilor români din Aciua, invitat anume spre acest scop, va juca piesa teatrală „Săpătorul de bani” și va cânta: „Nainte române”, „Sus opincă”, „Răsunet dela Crișana”, „Moțul la drum”, și „Bobocele și inele”. Din venitul curat, jumătate e al corului din Aciua, ear' jumătate pentru edificarea unei sale de gimnastică la școala română din loc. Patronii petrecerii: Ioan Serbu, Nicolau Nilvan, Elia Pop. Pentru comitetul aranjator: Victor Nilvan, Vasiliu Butean, Augustin Dragoș, Georgiu Micul, Teofil Dosa, Gavriil Micul.

Vifore și grindină. De prin toate părțile țării se raportează despre pagube cauzate de vifor și grindină. În comitatul Comorn Sâmbătă a fost mare orcan, care smulgea din rădăcini chiar și copaci de 50-60 de ani și doborâș coperișuri. În *Ocea* viforul a răsturnat coperișul bisericii, a smuls din rădăcini copaci puternici, ear' grindina și fulgerul a ucis unui econom boii și caii. În *Neszmély* ploaia torențială a umflat văile, așa că întreagă comuna e inundată, casele sunt pline de apă. În *Samfa* comunicația e întreruptă, din cauza copacilor răsturnați peste drumuri. În *comitatul Győr* sunt puștiite de vifor și grindină comunele Hédervár, Băró și Ásvány; în Ásvány viforul a demolat mai multe clădiri, o poiată răsturnată de vifor a strivit trei oameni, dintre cari doi au fost scoși de sub ea morți. Copacii smulși de vânt sunt o mulțime. Parcul contelui Wenkheim e puștiit de vifor, asemenea și parcul contelui Hédervári, ear' pe pusta dela Novac a contelui Andrassy viforul a răsturnat clădirile și a smuls aproape toți arborii. În *comitatul Bereg* viforul, grindina și apele au nimicit întreagă recolta comunelor Plavia, Bosna, Malmos, Szolyva, Bányafalva și Tövissfalva.

Potop de vifor în jurul Sibiului. Sâmbătă a fost zi critică pentru împrejurimile Sibiului. Încă de pe la amiază cerul era înorat prevestind vreme grea. Pe la ora 1 furtuna s'a descărcat asupra comunei Rășinari, de unde s'a abătut apoi spre Cisnădie. Tunetele se perondau cu putere înfiorătoare, ear' fulgerul șrpuia pe cer în lumină orbitoare și la intervale de abia câteva clipe. A urmat apoi ploaie torențială împreunată cu grindină cum de foarte îndelungate timpuri nu s'a mai pomenit. Se precipita din văzduh ghiață în mări-

mea ouălor de găină, unele bucăți chiar cât pumnul de mari, băgând teroare în locuitori și făcând pagube colosale în sămănături și fânețe. La școală și la biserică ghiața a spart mai multe ochiuri de ferestri.

Cu mult mai teribil a fost viforul în Cisnădie. Vântul a scos arbori din rădăcini, a doborât coperișuri, ear' *ghiața a ucis un copil*, a spart multora capul, ear' un soldat, care-și ceruse concediu să meargă pe ieri acasă, ajuns de furtună pe drum a fost lovit după cap de o bucată de ghiață așa de puternic, încât gâtul și ceafa i-s'a umflat cât o doniță.

Pe la 8 ore furtuna s'a deslănțuit asupra Sibiului. Între tunete dese și puternice și între fulgere orbitoare, cari șerpuiau pe cer în fășii imense, s'a descărcat o ploaie torențială, care a durat aproape jumătate de cias.

Vifor în ținuturile Brașovului. Sâmbătă după amiază ținuturile Brașovului încă au fost bătute de vifor, despre care „Gazeta Transilvaniei” spune, că mai ales în hotarele comunelor Rășnov, Tohanul-vechiu etc. până către Zernești, a făcut mari pagube. Viforul a durat mai bine de un pătrar de oră și s'a descărcat după o piclă nădușitoare, care deja de dimineață prevestia sosirea lui. În hotarul Brașovului n'a făcut stricăciuni simțite, fiindcă pe acolo grindina a fost rară. A fost grozavă și puternică însă și a cauzat incalculabile stricăciuni în hotarele amintitelor comune. În Tohanul-vechiu firele de grindină erau în mărimea aproape a unui ou de găină. Au zdrobit toate sămănăturile dela câmp, toate legumele și plantațiunile, au spart coperișele caselor de țiglă, pe mulți oameni dela hotar i-au rănit și bietele animale alergau înspăimântate dela câmp către sat par'că ar fi fost pierirea lumii. Tot așa și la Rășnov și în părțile pe unde a ajuns uriașa colană de ghiață minată și sbiciuită de o puternică furtună. Oamenii bătrâni din amintitele localități spun, că o prăpăstie așa de mare n'au pomenit nici-odată în viața lor. Tempestatea a trecut spre Nou și Dêrste.

Știri din România. Ministerul român de instrucțiune a luat dispoziție să trimită în cursul lunii Iulie 32 de institutori în Transilvania, ca să studieze stupăritul și pomăritul.

— Sâmbătă spre Duminecă au fost mari ploi și tempestăți. Pretutindeni a plouat în abundență și ploaia a fost însoțită de întinse tunete, fulgere și trăsnete. Puțin a plouat în Moldova-de-sus și prin șesurile Moldovei. În București a fost adevărat potop, întreg cartierul Gramont a fost literalmente inundat. Dela orele 4 și jum. dimineața toți locuitorii din Gramont se aflau la ferestrele caselor lor, privind la șiroaiele de apă ce curgeau în de-alungul străzilor dela un trotuar la altul, având o înălțime de 20 până la 30 cm. În alte mahalale apa a intrat prin pivnițe și casele mai joase. Copaci și stâlpi de telegraf au fost răsturnați; în unele locuri grădinile au fost cu totul distruse. Grindina a spart giaturile la multe case. În calea Rahovei, la Ilie Măreulescu, apa a străbătut în pivniță până la înălțime de 2 metri. Mai multe alte case vecine au fost deasemenea inundate. În șoseaua Doamnei s'a inundat casa lui Dumitrescu. În Bulevardul Maria apa a străbătut prin multe case, inundând pivnițele.

— În București, strada Făinari și strada Câmpului, alaltăieri-noapte un puternic foc a mistuit 28 case pe întindere de 6000 metri pătrați. Lumina flăcărilor dădea un aspect înfiorător ambelor strade. Focul a fost pus de Franț Șmit, care avea o hurubă de casă asigurată.

— Ministrul de interne a decis să dea Evreilor emigranți săraci bilete de liber percurs pe căile ferate române și călătoria gratis cu vasele românești până la Rotterdam.

Avis. *Hala de vânzare a Asociațiunii cercuale de agricultură din Sibiu* a luat esclusiva reprezentare a fabricii de mărfuri de cânepă a lui Mateiu Bellán din Bács-Cséb pentru întreaga Transilvania.

Prin aceasta Reuniunea de agricultură de mai sus este în poziție a procura cu vagonul legăturile de snopi patentate, pe cari le face fabrica de cânepă curată de Bácska, așa ca să le poată oferi economilor din Transilvania mai ieftin decât dacă acestia ar comanda direct dela fabrică, o cantitate mai mică decât 400 000 bucăți.

Recomandăm economilor noștri o probă cu aceste escelente legături de snopi patentate și-i avisăm în privința prețurilor la inseratul de pe pagina ultimă.

Deslegarea ghiciturii din nr. 22.

Ghicitura cu porcii publicată în nr. 22 al „Foi Poporului” are următoarea deslegare:

Numărul porcilor a fost 36, de oare-ce: $36+36+18+9+1=100$.

Bine au deslegat-o următorii:

Ioan Bărdaș (Porumbacul-inf.), Ioan Limbean (Vințul-inf.), Irimie Langa (Perșani), Ioan Ungur (Livadia), Nic. Murgu (Foeni), Man Cioran (Ocna-Sib.), Ioan Mitrofan (Doraa-Căndreni), T. Voicău (Pustiniș), Mateiu Grecu, inv. (Pojorta), Ioan Itu (Șoroștin), Ilie Prica (Feisa), Ioan Căina (Hălmăgiu), George Belu (Vișag), Vasile Moldovan (Sistaroveț), Georgiu Borda (Soloveștru), Vasile Duvlea (Sebișel), Gligor Pădurean (Fărău), Stefan Aruncutean (Muierău), Teod. Pitea, inv. (Vaideiu), Beni Gudiu (Cerneiu), Lazar Regep (Giroda), Cabinetul de lect. „Înfrățirea” (Valea-seacă, Bucovina), I. Rotar (Proștea), Ioan Voina, croitor (Têrnova), Stef. Păcurar (Cenad ung.), Cornel Bozınca (Reșița-rom.), Mitru Gomboș (Toc), Iorgovan Birescu (Remetea-Lunca), S. Danilescu, inv. (Davideni, Bucovina), Nic. Bareiu (Marpod), Vuc Bihoiu, prim-codrean (Bozovici), Maria Crișan (Cristian), N. Todea (Balșa), Gedeon Seracin (Caransebeș), Petru Benea, faur (Șiria), Ioan Trifan, inv. (M.-Lazuri), Florian Pinteș (Valea-mare), Ioan Cărpinișan (Gârbova), Ioan Muntean, inv. (Zgribesti), Nic. Oltean (Viena), Gerasim Cotiu (Ardusad), Ioan Borgovan (Teure), Avram Moldovan, inv. (Coc), Ana Cernar (Sibiu), Ilie Ocolişan (F.-Vașarheiu), Petru Ghejiu (Têrnova), Dumitru I. Ghibu (Seliște), Mihail Finteag (Caransebeș), Nic. Bogdan (Vișag), Ioan Bocșan (Dognecea), Abonentul nr. 943, George Ciubăncău a I. Costan (Cusdrăoara), Dumitru Muntean, osp. (Dognecea), Ioan Iosof (Cenade), D. Popa și P. Ursu (S.-Sebeș), Ioanș F. Cercega (Têrnova), Mihaiu Petru (Steierlac), George Nelega (Hondol), Vidu Micșă (Mercina), Ioan Bob (Toplita-rom.), Abonent nr. 3364, Ilie Moldovan (Cincu-mare), Nicolau Bălu (Lunca), Simeon Borgovan (Proștea), Dionisiu Stanciu (Viștea-inf.), Simeon Vultur (Galați-săs.), Ioan Samoilă (Frăua), Stefan Bojin (Ostrov), Florea Birta (Secusig), Stefan Tulcan (Pestiș), Nic. Presia (Benic), Ioan Dan (Alioș), Ioan Mango, inv. (Fildul-sup.), Ioan Tomuța Ilea, Mihailă Iacobelescu (Bistrița), Macedon Ciuta și Dion. Irini, inv. (Rebrășoara), Iosif Rusu (Petea), Ioan Popa-Radu (Viștea-inferioară), Ioan Filimon (Deva), Iacob Nicorics (Prigor), Ioan Butean (Șomcuta-mare), Trifon Popa, cassar (Lisa), Auanie Vucu (Zorlențul-mare), Ioan Oros (Bărghiș), I. Rob (Orăștie),

Petru Olariu (Cebza), N. Bojinca (Roșia-montană), G. Briciu, inv. (Chiciediu), Dum. George (Gurariului), Andronic Păcurariu cu 7 soți (Cisteiu), Terentie Scrofan (B-Sebeș), Kindler Mór (Hațeg), Petru Manea, cantor (Abrudsat), Iuliana Nicorescu (Făget), I. Tristiu (Gurariului), Al. Burac (Plavisevița), Ioan Rechițan, comerciant (T-Vucova), Ivan Hetza (Orăștie), Simion Ureche, școlar (Vlaicoveț), Ioan Coja, măiestru (Simon), Vasile Morar (Doboca). (Va urma).

POSTA REDACȚIUNII.

R. D. în Mocod. Nu hotărăște cine a scris, fără ce a scris, deci e de prisos a-ți descoperi numele. Fii bun și *dovedește*, că cele scrise sunt neadevărate și vom publica.

Un Murășan. (Cel mai mare catolic). Credem, că dl preot Radu a slujit cu catolicii și e destul de rău, dar' nu putem publica, ne- fiind iscălită scrisoarea.

Sim. Borg. în Agn. Cartea de comasare de E. Dopp se află de vânzare la librăria W. Kraft (Sibiu). Prețul 40 cr. Trimiteți banii la această librărie.

I. D. în L-mare. Deslegarea d-tale a ghicirii n'a fost nimerită; nu pot fi jumătăți de porci.

Codreanul (Bistr.-Cusma). În nr. de azi nu a fost loc; însă în cel următor.

I. P.-Rad. în V. Mulțumite; din când în când mai trimiteți.

I. S. în F. (Abon. nr. 3464). Apoteca lui L. Vértés e în Lugoj, (ung. Lugozs, posta în loc). Cerați cu uleul.

Alex. C. în Viștea-inf. Noi nu avem ce ceri, dar' sunt la comitat. Adresează-te acolo, poți chiar oficios, și vei primi; sunt și românești.

I. Cr. în Ohaba. Este locul de cură de aer foarte bun.

Pentru redacție și editură responsabil: Andrei Balteș.
Proprietar: Pentru „Tipografia” societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

Legătoare de snopi patentă

foarte acomodată, din cânepă curată de Baoska, dela fabrica lui Mateiu Bellán în Báos-Cséb, 1000 bucăți 150 cm. lungi fl. 7.80, ear' 1000 bucăți 130 cm. de lungi fl. 7.20, loco stația din Sibiu; sau în pachete cu posta câte 200 bucăți 150 cm. lungi fl. 2.10, ear' 130 cm. lungi fl. 1.90 și vitriol (peatră vânăță) calitatea I. în butoaie originale și în ulcioare, ajustate scutite de porto, de vânzare la unica reprezentanță pentru Ardeal:

[29] 2-5
Hala de vânzare a administrației cercuale a Asociației de agricultură transilv. săsească în Sibiu.

8 medalii de aur.
19 medalii de argint.

Fluidul lui
Marca șerpe.

Dovedit de mult timp ca mijloc bun cosmetic (frecare) pentru întărirea vinelor și mușchilor corpului omenesc.

Prețul:
1/4 flacon cor. 2.—

Veritabil numai cu marca de mai sus se capătă în toate farmaciile și drogueriile.
[32] 1-15
Farmacia cercuală, Korneuburg lângă Viena.

8 medalii de aur.
19 medalii de argint.

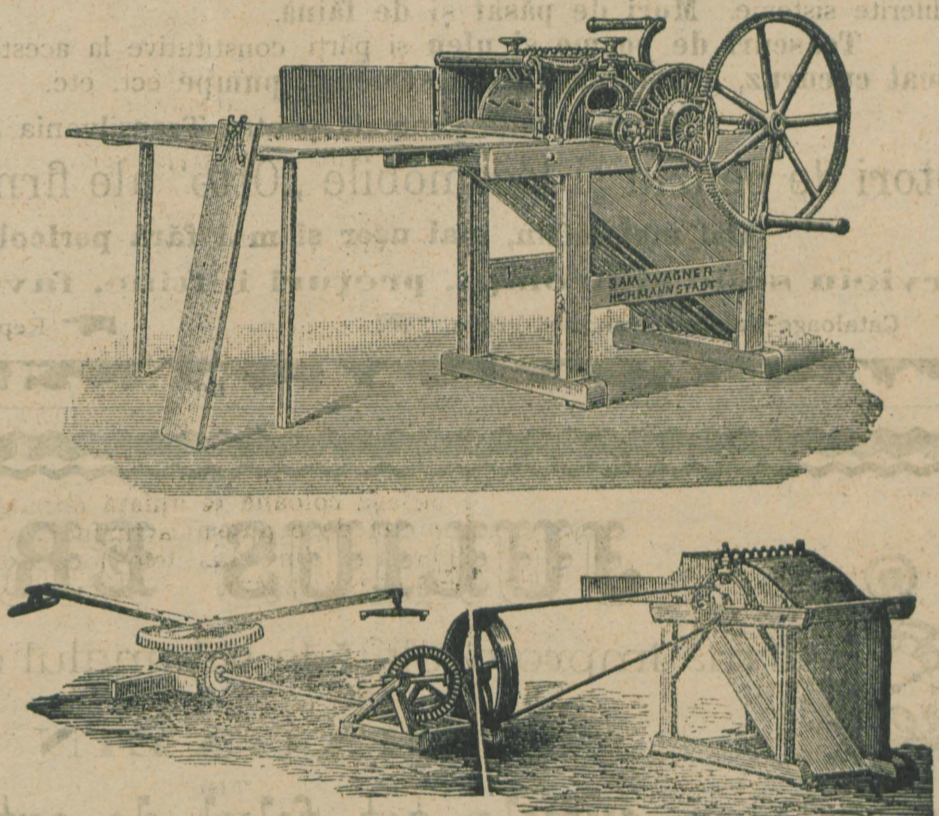
Kwizda.
Fluidul turiștilor.

Folosit cu succes la întărirea și recăștigarea forțelor după ture mai mari din partea turiștilor, bicicliștilor și călăreților.

Prețul:
1/2 flacon cor. 1.20.

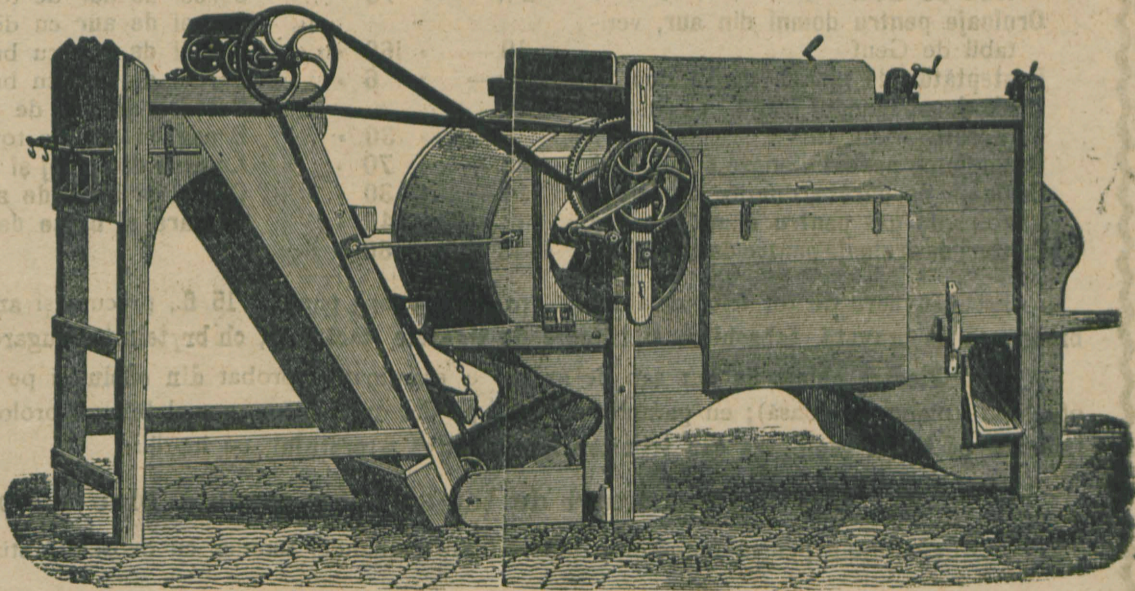
Marca de text, eticheta și embalajul scutite prin lege.

Mașine de împlătit
de toate soiurile, minate cu mâna, cu scripeț și cu vapor.

Mori de vânturat (ciur),

cum și tot felul de mașine și instrumente agricole în mare asortiment cu cele mai ieftine prețuri și sub favorabile condițiuni de platire, pe garanță, ofere

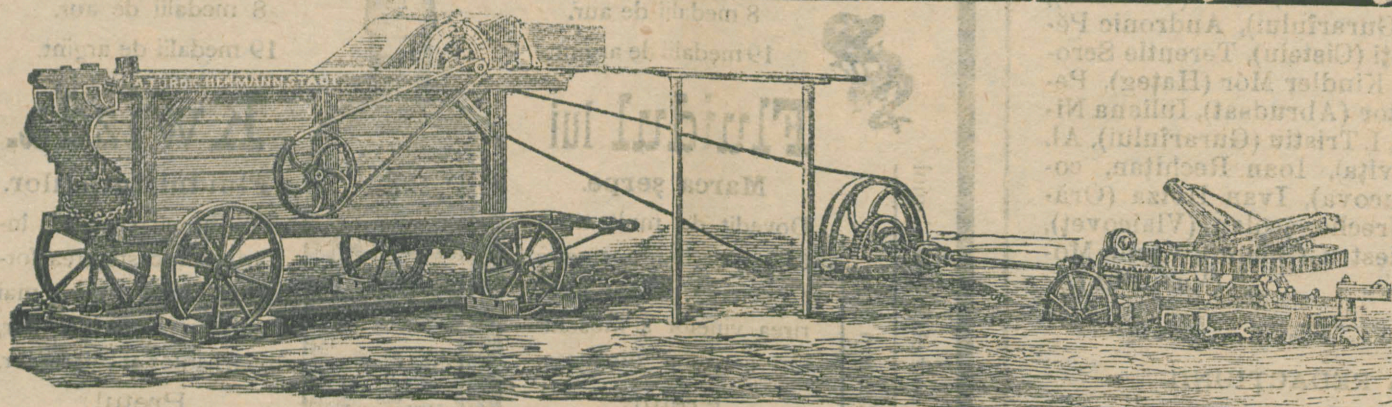

Prima turnătorie de fer, fabrică de mașini agricole și stabiliment pentru clădiri de morărit

SAMUIL WAGNER,
Sibiu.

[30] 2-5

Firma există dela 1857.

Firma există dela 1857.

Fabrică de mașini agricole

Sibiu, Poarta Cisnădiei, Andreiu Török, Sibiu, Poarta Cisnădiei.

Mașini de îmblătit provăzute cu cele mai noue și mai practice îmbunătățiri, pentru mînat cu mîna și pîrghia, cu sau fără scară pentru paie, mișcătoare și stabile, cu sau fără sită de pleavă.

Aparate de îmblătit trifoiu practice, pentru mașini de îmblătit de tot felul de sisteme.

Vînturătoare „Bader“ în 3 mărimi, cu 11 site. Morîște de treerat (ciur) „Patent“ propriu, cari se disting prin mers deosebit de ușor și fără șgomot și au fost de mai multe ori premiate.

Scripeț (pîrghie) de cea mai bună construcție, mobil și stabil, pentru 1—4 cai. Trier (ciur de vînturat) de diferite sisteme. Mori de păsat și de făină.

Teasuri de poame și ulei și părți constitutive la acestea. Pluguri de diferite soiuri, Mașini de sfîrmat cucuruz, grape, mașini de sîmînat, pompe ect. etc.

[35] 1—

Representanța generală pentru Transilvania a universal renumitelor motori de benzin și locomobile „Otto“ ale firmei „Langen și Wolf“ în Viena.

Cel mai ieftin, mai ușor și mai fără pericool trafic pentru economie.

Serviciu solid și prompt, prețuri ieftine, favorabile condițiuni de plătire.

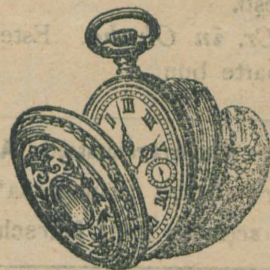
Cataloge ilustrate franco și gratis.

Reparaturi se efectuează bine, ieftin și prompt.

JULIUS ERÖS

firmă înprotocolată la tribunalul comercial r. u.

MAGAZIN

de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint.

Oroloj de buzunar remontoir-nichel	dela 5.—	până 12 C.
Oroloj de buzunar remontoir-argint	> 9.—	> 20 >
Oroloj de buzunar remontoir veritabil argint-tula, cu părți de aur	> 18.—	> 30 >
Oroloaje pentru dame din aur, veritabil de Genf	> 24.—	> 70 >
Oroloaje pentru domni din aur, veritabil de Genf	> 40.—	> 160 >
Deșteptător de nichel, marcă fină	> 4.—	> 6 >
Oroloaje cu pendul franc., cu resare, în cutii frumoase	> 10.—	> 30 >
Oroloaje cu pendul vienez cu ponduri	> 28.—	> 70 >
Oroloaje de părete, diferite modele	> 4.—	> 30 >
Lanțuri de gât pentru dame, de aur	> 12.—	> 40 >
Lanțuri de oroloaje pentru dame, de aur	> 18.—	> 60 >

Lanțuri de oroloaje pentru d-ni, de aur	dela 40.—	până 140 C.
Inele de aur de tot felul	> 4.—	> 48 >
Inele de aur cu diamant veritabil	> 12.—	> 52 >
Inele de aur cu briliant veritabil	> 24.—	> 300 >
Inele de aur cu briliant imitat,	> 7.—	> 12 >
Cercei de aur de tot felul	> 4.—	> 12 >
Cercei de aur cu diamant veritabil	> 13.—	> 80 >
Cercei de aur cu briliant veritabil	> 46.—	> 500 >
Cercei de aur cu briliant imitat	> 7.—	> 12 >
Brățare de aur de tot felul	> 20.—	> 40 >
Broșe de aur de tot felul	> 12.—	> 40 >
Lanțuri de oroloj și de gât din argint	> 2.—	> 8 >
Cercei și inele de argint	> 1.60	> 4 >
Brățare și broșe de argint	> 1.60	> 10 >

Juvere de tot felul dela 15 cr. (preț de facon) până la 15 fl., precum și amulete, ju-ju-uri, lanțuri, brățare, medalii broșe, ace de cravată, tabachiere și țiltoare de țigarete, tacâmuri, obiecte de tinut, sugarete, nasturi de manșete etc.

Fiecare obiect de aur sau de argint e examinat și probat din oficiu și pe fiecare bucată se poate vedea esact proba oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al oroloajelor mele. Toate comanda le efectuează imediat, pe lângă rambursă sau trimitere anticipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se efectuează bine și conștientios.

Rugându-mă pentru numeroase binevoitoare comanda, semnez cu deosebită stimă

JULIUS ERÖS,

Strada Cisnădiei 3. Sibiu. Strada Cisnădiei 3.

(Edificiul „Transilvania“).

[44] 32—52